

Moshé Machover

# Om Palestinafrågan och Israel

## Innehåll

Introduktion.....	1
Mellanöstern – en socialistisk ståndpunkt.....	2
Sionistiska myter: Hebreisk mot judisk identitet .....	14

## Introduktion

Matematikern, filosofen och den revolutionära socialisten Moshé Machover är känd för sin konsekventa kritik av sionismen. Han föddes 1938 i en judisk familj i Tel Aviv som då tillhörde det brittiska Palestina-mandatet. Han gick tidigt med i det israeliska kommunistpartiet, som han dock lämnade 1962 för att vara en av grundarna av den socialistiska organisationen Matzpen\*. 1968 flyttade han till Storbritannien där han verkat sedan dess.

Moshé Machover har skrivit flera böcker (den senaste *Israelis and Palestinians: Conflict and Resolution* från 2012) och ett stort antal artiklar om Mellanöstern. 1975 var han en av grundarna av tidskriften *Khamsin* ("tidskrift för revolutionära socialister i Mellanöstern").

I denna artikelsamling ingår två artiklar av Moshé Machover. Den första, "Mellanöstern – en socialistisk ståndpunkt", som är från 1988 (tidigare publicerad i tidskriften *Fjärde Internationalen*), handlar huvudsakligen om Palestinafrågan, medan den andra, "Sionistiska myter: Hebreisk mot judisk identitet", som är från 2013 diskuterar problemet med den "judiska nationen" och Israel.

En sak som är viktig att betona är att Machover i båda artiklarna intar en avvisande hållning till en "tvåstatslösning" av Palestinafrågan. I stället förespråkar han en integration av Israel och den hebreiska nationen i en regional union.

I första artikeln (1988) skriver han:

en slutgiltig, genomgripande lösning på det palestinska problemet, bara kan uppnås som en del av en socialistisk revolution i hela regionen och som framför allt leder till att sionismen störs

I den andra (2013) säger han att man måste:

störta sionismen liksom de förtryckande arabiska regimerna och upprätta ett socialistiskt Östarabien, inom vilket både palestinska arabiska och hebreiska nationsgrupper kan rymmas genom demokratiskt samtycke och på lika villkor.

dvs i denna viktiga fråga håller han fast vid de ståndpunkter som slogs fast redan vid bildandet av Matzpen.

Martin F

---

\* För en sammanfattning av den analys av sionismen och den arabiska revolutionen som utarbetades av Matzpen under 1960-talet, se artikeln "Den arabiska revolutionen och nationella frågan i arabvärlden" (av Moshé Machover och Abu Said) som ingår i artikelsamlingen [Vilken framtid? Socialister debatterar Palestina/Israel](#).



## Mellanöstern – en socialistisk ståndpunkt

Ur *Fjärde Internationalen* 1/1990

### **Förord**

Följande artikel skrevs i september 1988 och föregrep den palestinska självständighetsförklaring, som kungjordes av det palestinska nationella rådet några veckor senare (15 november 1988).

Ganska lång tid innan deklARATIONEN stod klart att majoriteten inom PLO var beslutna att föreslå bildandet av en oberoende palestinsk stat vid sidan om med Israel på de områden Israel ockuperat sedan 1967. Detta gav upphov till en debatt bland socialister såväl i Mellanöstern som på andra håll om vilken inställning man skulle ha till detta krav. Debatten kommer utan tvekan att fortsätta.

För mig verkade det emellertid som att både de socialister som stödde kravet på en palestinsk stat jämsides med Israel och de som motsatte sig detta gjorde det av felaktiga skäl.

De flesta förespråkarna av det nya moderata PLO-kravet, inklusive de officiella kommunistpartierna, gör i själva verket gällande att en återuppdelning av Palestina i två självständiga stater (Israel med gränser ungefär som före 1967 och en ny palestinsk arabstat av den återstående delen) skulle lösa det ”palestinska problemet”.

De flesta socialister (huvudsakligen från yttersta vänstern) som å andra sidan fördömer den nya PLO-linjen gör detta därför att de ansluter sig till den äldre PLO-ståndpunkten — som formulerades ett eller två år efter kriget 1967. Enligt denna är den enda lösningen på det ”palestinska problemet” bildandet av en odelad ”sekulariserad-demokratisk” stat i hela Palestina.

Jag har länge ansett att båda förhållningssätten tar sin utgångspunkt i ett vanligt fel: Båda närmar sig det palestinska problemet utifrån en huvudsakligen småborgerlig ideologi, i stället för att försöka tänka om hela frågan i socialistiska termer.

Den föreliggande artikeln är ett försök att utveckla denna kritik. Huvudtankegångarna på vilka den grundar sig är långt ifrån nya. De finns i en artikel som skrevs av Abu Sa'id och mig. Jag hoppas att publiceringen av den nya artikeln kommer bidra till att befrämja en seriös diskussion bland socialister om problemen i Mellanöstern.

## ***I. Socialism eller nationalism?***

Det är ett olyckligt faktum i det politiska livet att grundläggande principer, hur självklara de än är, ständigt måste upprepas. Man måste kontinuerligt dämna upp mot erosionen från opportunismens starka strömmar, glömskans tidvatten och den mentala lättjans förfall.

En av socialismens sådana principer är internationalismen: Arbetarklassen har inget fädernesland. Karl Marx och Friedrich Engels bekräftar att det som främst skiljer dem som proletära revolutionärer från andra arbetarklasspartier, är att de alltid ”pekar ut och för fram hela proletariatets gemensamma intressen, oberoende av allt vad nationalitet heter”.

Internationalism är oförenlig med nationalism. Följaktligen utsätts socialister för stort ideologiskt tryck. Över hela världen är nationalismen en del av den förhärskande ideologin. Frestelsen att duka under för den är stor och faran för att av misstag falla i dess många fällor är ännu större. Faran är särskilt allvarlig eftersom många, kanske alla pågående befrielsekamper inte i direkt betydelse är klasskamp, utan en kamp för patriotiska mål, under nationella fanor, som leds av borgerliga eller småborgerliga nationalister besjälade av en nationalistisk ideologi. Otvetydigt har socialister skyldighet att stödja dessa nationella befrielsekamper. Lika otvetydigt måste de akta sig för att anamma den nationalistiska ideologin hos de patriotiska kämparna.

När det gäller nivån av politiskt agerande så är det en oerhörd skillnad mellan en förtryckande nations aggressiva nationalism och den defensiva nationalismen hos de förtryckta. Men på en doktrinär nivå är båda oförenliga med en socialistisk världssyn.

Det verkar som om många socialister ofta finner det svårt att hålla fast vid denna absolut avgörande skillnad mellan att stödja nationell befrielsekamp och att acceptera ideologin hos dem som leder den. I sin nit att hjälpa en rättvis sak, sväljer de protagonisternas nationalistiska uppfattningar och fraser. Vad värre är: En del socialister försöker överträffa de borgerliga patrioterna i nationell extremism.

Det är lätt att se varför de gör sig skyldiga till detta allvarliga fel. Dessa socialister vet att socialism antas vara mer radikal än befrielsenationalism. De framstår ogärna som en svans efter vanliga småborgerliga nationalister. De vill bevisa att de är ännu mer radikala än de senare. I detta syfte antar de en mer fundamentalistisk patriotism.

Vad de inte förstår, är att när som socialister borde vara ”mer radikala” än befrielsenationalister, är det inte när det gäller att tävla med de senares nationalism, utan genom att ställa revolutionära sociala mål. Befrielsenationalister förespråkar inte att den rådande sociala ordningen störs. Vad de önskar är bara ett slut på förtrycket av sin *egen* nation. (För att dra till sig arbetarklassen svär dessa nationalister, ofta utklädda till ”socialister”, på att de också är mot klassutsugning, men de gör alltid gällande att klasskampen och den sociala frigörelsen måste läggas på hyllan tills nationell befrielse, som kräver nationell enhet oberoende av klass, uppnåtts.) Socialister måste tvärtom i varje nationell befrielsekamp ha som målsättning att störta det rådande systemet av klassutsugning/exploatering/.

## ***II. Fosterlandsfetischism***

En viktig ingrediens i borgerlig nationalism är dess fetischistiska attityd till den nationella jorden, hemlandet, moderlandet, fäderneslandet. Den här inställningen har några intressanta paralleller till hur den borgerliga ideologin mystifierar privategendom.

På samma sätt som privategendomen är helig i det borgerliga tänkandet, är hemlandet nationens okränkbara fasta egendom. Den är absolut, evig och oförytterlig.

Nationens ägande av hemlandet betraktas som heligt eller en tingens naturliga ordning, uppkommen i det mytologiska förflutnas gryning. (Nästan varje nation uppfinner ett avlägset mytiskt förflutet som för länge sedan föregick dess nuvarande historiska begynnelse som na-

tion.) Medlemmar av varje annan nationalitet eller etnisk grupp, som också råkar bo i området — det spelar igen roll hur många de är eller hur länge de varit etablerade där — ses som inkräktare, som i bästa fall blir tolererade men som aldrig tillerkänns nationella rättigheter där.

Precis som människan — hemsökt och plågad av varufetischismen — blir bihang till ting, är hemlandet för nationalisterna inte bara den plats där nationen råkar existera, utan en helig älskarinna som måste tjänas.

Denna fetischism är utmärkande för all borgerlig nationalism, även de förtryckta nationernas. För borgerlig och småborgerlig befrielsenationalism är det följaktligen inte så mycket folket som måste befrias som hemlandet. Utgångspunkten för sådana nationalistiska befrielseprogram är hemlandet och målet att ”befria” det. Vad man ska göra med folken som bor i och omkring området kommer först i andra hand.

Socialister måste akta sig för att halka in i detta tänkesätt men även för att använda ett sådant språk. Naturligtvis är det inget ont i att tala om att ”befria” ett land eller område, om det är klart underförstått att detta bara är ett sätt att tala och att begreppet frihet är mänskligt och bara kan tillämpas på människor och inte på landremсор. En okritisk och upprepad användning av detta sätt att tala är emellertid farligt eftersom tankarna ofta följer tungan.

### **III. Landet och folken**

Jag har hittills talat i allmänna termer: Dessa särdrag hos den borgerliga nationalismen, liksom många socialisters felaktiga åsikter, är nästan helt förhärskande. Men jag inskränker mig till den speciella frågan om det palestinska problemet och den israelisk-arabiska konflikten.

Jag måste redan från början vidhålla att det som socialister måste ta itu med är faktiskt det *palestinska* problemet, snarare än ett *Palestina*-problem. Det kanske uppfattas som en pedantisk spetsfundighet, men det är faktiskt ganska viktigt att inse att det vi talar om, vars nuvarande förtryck och framtida välmåga måste angå oss, inte är ett område, ett land som heter Palestina, utan det palestinska folket.

När man talar om ett *Palestina*-problem, tenderar det att ge diskussionen en felaktig utgångspunkt och förstärker antagandet — ett underförstått, men av den anledningen desto farligare, antagande — att frågan måste inrikta sig på att betrakta Palestina som en given (kanske av Gud given) enhet och genom att försöka tänka ut det bästa sättet att bestämma och härska över den.

Just så närmar sig både palestinska nationalister och sionister frågan, förutom att de senare hellre kallar landet *Eretz Yisra'el* (Israels land) än Palestina.<sup>1</sup> Här kan det vara av intresse att i förbigående notera att det sedan slutet av antiken bara har existerat en kort historisk period på ungefär tjugo år (1927-48), när Palestina i verkligheten var en odelad, enhetlig och separat politisk enhet, än en ideologisk judisk-kristen konstruktion (det Heliga landet). Under de långa århundradena av muslimskt styre var Palestina aldrig en enda sammanhängande administrativ provins eller en självständig politisk enhet. Också klassiska arabiska geografiska texter — som al-Idrisis *Nuzhat al-mushtaq* (skriven för Roger II av Sicilien i mitten av 1100-talet) och den geografiska granskningen av Ibn Khalduns mästerverk *Muqaddimah* (sent 1300-tal) — betraktar faktiskt inte heller Palestina som en geografisk enhet, utan refererar området i fråga som en del av Syrien. Det betyder självklart inte att Palestina inte i framtiden kommer att vara en odelad eller separat politisk enhet, men det antyder att det i varje fall inte tas för givet utan diskussion.

---

<sup>1</sup> Många sionister skulle i princip omfatta Östbanken av Jordan i Israels land och några skulle gå ännu längre. Men i praktiken tänker den stora majoriteten av sionister på landet Israel som de områden som just nu omfattar Israel, Västbanken och Gazaremsan - som är precis vad de flesta, även palestinier, hänvisar till som Palestina.

Det är mycket bättre att börja med att ta hänsyn — inte till landet — utan till de folk som är inblandade i konflikten. Låt oss kortfattat göra detta.

De två centrala folken är palestinska araber och hebreer<sup>2</sup> (eller israeliska judar). Båda är nyligen bildade nationella enheter, och den nationella bildningsprocessen pågår faktiskt fortfarande.

Som nästan alla påståenden om Mellanöstern är de som görs i det sista stycket långt ifrån okontroversiella. Den förhärskande sionistiska ideologin förnekar palestiniernas existens som en särskild nationell enhet. Den betraktar dem bara som "landet Israels araber". Den sionistiska propagandan kan omskrivas på följande sätt:

För det första var landet, där vi sionister bosatte oss, bokstavligen tomt. För det andra förflyttade eller drev vi inte bort någon. Folket, som egentligen inte var där från början, bara flydde sin väg. För det tredje drev vi endast bort och förflyttade en relativt liten del av en stor befolkning (den arabiska nationen) som hur som helst inte existerar.

På samma gång förnekar den sionistiska ideologin att det existerar en särskild israelisk judisk nation. Den sluter upp bakom myten att alla judar runt om i världen utgör och alltid har utgjort en nation, vars hemland är och alltid har varit Israels land. De israeliska judarna ses bara som en del av denna nation, den del som har "återvänt" till hemlandet. Det israelisk-judiska samhället är därför föremål för ett underligt tillstånd av kollektiv schizofreni. Samhället vet mycket väl, det känner det ända in i märgen, att det är en separat nation med eget språk och andra nationella särdrag (till och med egen popmusik-stil) — men dess officiella ideologi förnekar detta faktum.

Sionismen har mycket svårt att acceptera den historiska ironin att två nya nationella enheter, som ett oavsiktligt resultat av dess egna handlingar — sionistisk kolonialisering — börjat existera. Båda dessa nationer har bildats under kolonialiseringssprocessen; som två dialektiska motsatser, oskiljaktiga och på samma gång ömsesidigt antagonistiska, som rovdjur och byte. Den palestinska nationen har vuxit fram ur en gemensamt formande verklighet av att individuellt och kollektivt vara offer för ett underligt kolonialiseringssprojekt, såväl som av erfarenheten av kampen mot det.<sup>3</sup> Samtidigt har den hebreiska nationen bildats i precis samma process; men som dess motsatta pol, som en kolonialiserande bosättarnation.

Nåväl. Dessa fakta, särskilt att palestinierna existerar som en nationell enhet, har på senare tid erkänts av en del marginella sionistiska grupper.

Den palestinska nationalistiska ideologin vidhåller å andra sidan att den palestinska nationen sedan länge är etablerad. När allt kommer omkring, har palestinierna varit där under många århundraden, jämfört med de nykomna judiska bosättarna. Den vill inte bli påmind om att inget — innan de utsattes för den sionistiska kolonialiseringens säregna verklighet — faktiskt särskilde den palestinsk-arabiska befolkningen från resten av Storsyrien. Många palestinska nationalisterna blir kanske något förolämpade av antydningarna om att deras nation kan tacka en yttre faktor för sin existens. En faktor som dessutom har varit orsak till dess förskräckliga katastrof.

På samma sätt förnekar många (kanske de flesta) palestinska nationalisterna — och i allmänhet arabiska nationalisterna — att det existerar en hebreisk nation. De pekar på att det israelisk-judiska samhället bildats sent och att det är artificiellt uppbyggt (det vill säga medvetet planerat) av många heterogena immigrantgrupper. Hur kan ett så konstruerat, nybildat mischmasch

<sup>2</sup> Beteckningen "hebreer" är speciellt lämplig, eftersom den hänvisar till det mest tydliga kännetecknet hos den här nationella gruppen, nämligen användandet av hebreiska som vardagsspråk.

<sup>3</sup> Exempelvis var ett av de viktigare resultaten av det palestinska uppror som utbröt i slutet av 1987 dess bidrag till utkristalliseringen av palestinsk nationstillhörighet. Även de minsta och mest isolerade jordbrukssamhällena på Västbanken, vars medvetande nästan hade varit rent lokalpatriotiskt, genomsyrades av nationalism.

beskrivas som en ”nation”? Underförstått i den här diskussionen ligger den utbredda nationalistiska myten om att ”verkliga” nationer på något vis är ”naturliga” bildningar, som vuxit fram genom århundraden. Marxister vet naturligtvis att nationer i ordets moderna betydelse har vuxit fram jämsides med kapitalismens utveckling. Under lämpliga materiella villkor kan, som exemplen ovan visar, immigranter från olika skilda bakgrunder ganska snabbt sammansvetsas till en nation, framför allt om en passande ideologi binder dem samman.

En anledning till varför arabiska nationalister har så svårt att se den israeliska judenheten som en nation, är historisk. Under århundraden har judiska samhällen existerat i arabvärlden. De har alltid setts som en *millah*, ett etniskt-religiöst samhälle, som ett av en mångfald sådana minoritetssamhällen. De utgjorde inte på något sätt en nationell minoritet och betraktades definitivt aldrig så. Det är svårt att acceptera att dessa människor — eller deras barn — ”plötsligt”, genom själva ”immigrationen”, blivit en del av en separat nation.

Utan tvekan är ideologisk bekvämlighet den huvudsakliga orsaken till vägran att acceptera att det existerar en hebreisk nation. All borgerlig och småborgerlig nationalism — inberäknat de förtryckta nationernas — tenderar till utestängande. Den vill kräva särskilda nationella rättigheter till, vad den anser, sitt historiska hemland. Och det kan inte förnekas att existensen av en annan, hebreisk nation gör det palestinska problemet oerhört mer komplicerat. Majoriteten av de palestinska nationalisterna har vid det här laget accepterat att de israeliska judarna, eller åtminstone de flesta av dem, har kommit för att stanna<sup>4</sup>. Därför måste de tillerkännas lika *individuella* rättigheter i det framtida befriade Palestina. Men att erkänna dem som en nationell enhet innebär att de tillerkänns vissa kollektiva nationella rättigheter. Detta är mycket svårare att acceptera, särskilt för de mer radikala palestinska nationalisterna.

Hur som helst har en hel del palestinska nationalister, och det länder dem till heders, övervunnit dessa allvarliga psykologiska och ideologiska barriärer och accepterat det faktum att en israelisk-judisk nation existerar.

Jag förslår inte att använda papper och läsarens tid till att här bevisa att de palestinska araberna och de israeliska judarna verkligen utgör två nationella enheter, alstrade av dynamiken i den sionistiska kolonialiseringen och kampen mot den. Dessa fakta är mycket tydliga för var och en som är beredd att rationellt undersöka frågans verklighet med opartiska ögon. Och lång erfarenhet har visat mig att bokstavligen alla som förnekar dessa fakta, gör detta på grund av ideologiska förutfattade meningar till vilka de klamrar sig fast på bekostnad av att se verkligheten i vitögat. Att diskutera med sådana människor är lika meningslöst som att debattera med dem som hävdar att jorden är platt.

#### ***IV. Det arabiska sammanhanget***

Det palestinska nationella problemet har en speciell aspekt, få utomstående är medvetna härom. Det uppstår ur arabvärldens unika formationer, där det finns två nivåer av nationell tillhörighet.

På grund av historiska, språkliga och kulturella faktorer är arabvärlden på många sätt ett enda nationellt område, delat i två stora områden: *Maghreb*, eller västra Arabien, från Nordafrika till västra Libyen och *Mashreq* eller östra Arabien, bestående av alla övriga arabländerna öster om Libyen. (Libyen självt står med fötterna i båda lägren i den här uppdelningen och är den sammanbindande länken mellan Maghreb och Mashreq.) Med undantag för Egypten har alla arabstater uppstått sent. Gränserna drogs till största upp av utländska imperialistiska makter för att passa deras egen behov.

<sup>4</sup> Till för inte så länge sedan lekte även några av de mest försonliga ideologerna inom PLO med olika scheman för att uppmuntra israelerna, särskilt dem med ursprung i arabländerna, att åter utvandra. Se till exempel Nabil Sha'th, ”Towards the Democratic Palestine” i *Fateh*, English publication, Libanon 19 januari 1970.

Inre politiska delningar är naturligtvis inget nytt i arabvärlden. Efter en relativt kort period av politisk enhet upplöstes det ursprungliga arabiska imperiet, som bildades på 600-talet, i ett antal delar. Men dessa arabstater fortsatte att förändras, upplösas och omformas och gränserna mellan dem ändrades hela tiden. På 1500-talet inlemmades arabvärlden i det ottomanska turkiska imperiet inom vilket de olika arabiska regionerna blev många provinser. Trots att några av provinserna — i synnerhet Egypten — gradvis tillkämpade sig ett stort mått av verkligt oberoende, var gränslinjerna, som delade en arabprovins från en annan i princip och ofta också i praktiken, inget annat än administrativa gränser.

Arabvärlden har alltid delat ett litterärt språk — Koranens klassiska arabiska — och en högt stående kultur, som emellertid har samexisterat med en stor variation av regionalt talade arabiska dialekter och lokala folkliga kulturer. Men i modern tid har arabvärldens språkliga och kulturella enhet tack vare bio, radio och television ökat. Dessa medias språk — vanligen en moderniserad och något vulgariserad version av klassisk arabiska — hörs och förstås över hela arabvärlden. Idag kan en marockan och en irakier med liten formell utbildning prata med varandra, något som skulle ha varit ganska svårt för deras förfäder två eller tre generationer tidigare. Folklig kultur har också till stor del brutit sig ut ur sina samhällsgränser.

Mot denna bakgrund betraktar alla araber bokstavligen gränserna mellan arabstaterna inte så mycket som internationella gränser i ordets rätta bemärkelse, utan mer som inre gränslinjer inom ett hemland. Attityden kan kanske jämföras med den inställning italienare eller tyskar hade till söndringen av deras länder under första hälften av 1800-talet.

Objektivt sett kan man säga att araberna utgör en nation som håller på att bildas. Det återspeglas i den arabiska medvetenheten som en vitt utbredd folklig strävan efter arabvärldens politiska förening.

Naturligtvis är vägen till ett förverkligande av det arabiska enandet varken kort eller lätt. (Kom ihåg att medan Italiens enande till fullo var framgångsrikt, har Tysklands visat sig vara mycket mera problematiskt: I dag finns tre tyska stater — två Tyskland och Österrike.) På grund av arabvärldens blotta storlek, viktiga materiella och historiska skillnader mellan olika delar och variationen av talade arabiska dialekter, utgör dessutom folken i varje arabisk region en särskild nationell enhet. Det är uppenbarligen sant när det gäller Egypten, som alltid har varit en distinkt geopolitisk enhet. Palestinierna har också formats till en helt tydlig nationell enhet på grund av sin unika sentida historia. På liknande sätt kan man till exempel tala om en syrisk, en irakisk och en algerisk nationell enhet, som uppnått varierande grader av nationell utkristallisering.

Följaktligen har varje arab en dubbel eller tudelad nationell identitet: Dels som medlem av den stora arabiska nationen men också på samma gång som medlem av en subnationalitet — egyptisk, palestinsk, irakisk, algerisk o s v. För de flesta araber verkar dessa två nivåer av nationell tillhörighet helt ”naturliga” ömsesidigt förenliga, ja till och med kompletterande. Detta underlättas väsentligt av det faktum att de båda nivåerna av nationstillhörighet, såväl som de patriotiska känslorna och den nationalistiska ideologi som förknippas med dem, på arabiska betecknas med helt olika termer.<sup>5</sup> I praktiken finns det naturligtvis en dialektisk spänning mellan de två typerna av nationalism: Den inåt-verkande kraften hos den panarabiska nationalismen och de utåt-verkande krafterna hos lokalpatriotismen. Den relativa betoning som läggs på den ena eller andra nivån av nationalism varierar i tid och rum liksom efter klasstillhörighet och individuell övertygelse.

Det går knappast att tvivla på att en brinnande önskan om ett arabiskt politiskt enande är brett

---

<sup>5</sup> Vi kan närma oss denna användning genom att hänvisa till araberna som helhet som en ”nation” och till var och en av undergrupperna som ett ”folk”. Men det finns inget lämpligt sätt att på engelska särskilja mellan de två nivåerna av nationalism.

förankrad bland massorna i hela arabvärlden. Å andra sidan har arabvärldens makthavare varit ovilliga eller oförmögna att förverkliga detta. De mer traditionellt konservativa arabregimerna predikar gärna slagord om arabisk enhet, men föredrar i praktiken att hålla fast vid sin lokala makt och sitt privilegium, som de inte vill riskera genom något enande vågstycke. De småborgerliga populistiska rörelserna nasserismen och ba'thismen — som fick en framskjuten ställning och kom till makten i flera arabländer under 50-och 60-talen — verkade till en början vara mera genuina när det gäller enandet, men de få verkliga försöken i den riktningen visade sig vara sorgliga, ofullgångna fiaskon. Den nasserska unionen mellan Egypten och Syrien 1958 kollapsade snart då det visade sig att den nya egyptiska härskande klassen försökte använda den till sin egen inskränkta fördel på bekostnad av dess syriska motsvarighet. Ba'thismen, som ännu mer fanatiskt tog ställning för arabisk enhet, ändade i en splittring i två fientliga fraktioner. Dessa sitter i ledningen för två extremt repressiva regimer i Syrien respektive Irak och är för mycket är i luven på varandra för att bry sig om ett enande. Det finns all anledning att tro att de existerande härskande klasserna i arabvärlden inte kommer att kunna göra något bättre i framtiden. Frågan om arabiskt nationellt enande står därför fortfarande öppen. Följaktligen är den palestinska frågan på intet sätt det enda olösta nationella problem som det palestinska arabiska folket är direkt inblandat i. Det är uppenbart att socialister begår är ett allvarligt teoretiskt och politiskt fel om de formulerar sina ställningstaganden till palestinska problemet om det inte är en del i en helhetlig socialistisk lösning på arabvärldens frågor och i synnerhet i frågan om ett arabiskt nationellt enande.

### ***V. Ska socialister stödja ett arabiskt enande?***

Vilken inställning har Mellanösterns revolutionära socialister haft till kravet på ett arabiskt nationellt enande? På det hela taget har de — och detta omfattar de arabiska kommunistpartierna före deras totala korruption av stalinismen — bidragit till att stödja och försvara det. De var motiverade till detta inte av en romantisk bøjelse för panarabisk nostalgi, utan av två helt skilda orsaker.

För det första, den allmänna socialistiska principen om att stora stater, under i övrigt likvärdiga villkor, är att föredra framför små. Stora stater har obestriddliga fördelar, både när det gäller ekonomiskt framåtskridande och massornas intresse. Dessutom ökar dessa fördelar med kapitalismens tillväxt. Därför måste socialister varhelst det är möjligt understödja ett enande av mindre nationella undergrupper till större nationella enheter och avvisa de lokala särdragens centrifugala tendens och separatism. Allt detta är naturligtvis underordnat det avgörande villkoret att ett enande måste ske demokratiskt, utan något nationellt tvångsvälde. Alla nationella undergrupper måste garanteras lika villkor, utan att några privilegieras. Delning ska uppmuntras då — och endast då — det inte finns något annat sätt att garantera lika villkor och för att förhindra nationellt förtryck.

Eftersom kravet på ett arabiskt enande stöds av massorna i hela arabvärlden och det är de existerande regimerna och de härskande klasserna som antingen motsätter sig detta krav helt och hållet eller har en inneboende oförmåga att genomföra det, skulle socialister handla mycket dåraktigt om de misslyckades att föra fram denna fråga.

För det andra är arabvärldens specifika geografiska, ekonomiska och demografiska form sådan att ett enande är ett nödvändigt villkor för framsteg och utveckling. Den nuvarande politiska splittringen — till stor del påtvingad av västimperialismen — utgör ett enormt hinder för en ekonomisk utveckling under kapitalismen och skulle vara fullständigt absurd under ett framtida socialistiskt system. För närvarande är de viktigaste ekonomiska resurserna extremt ojämnt fördelade mellan de olika arabstaterna. Ett arabland är enormt tätbefolkat och har ingen obebodd mark och få andra naturtillgångar. Ett annat har stora reserver av bördig odlingsbar jord, men är glesbefolkat och har så gott som inga energikällor. Ett tredje har mycket få invånare och nästan inget dricksvatten eller odlingsbar jord, men enorma kvanti-



teter av den mest värdefulla underjordiska dyrbarheten — olja.

Det sociala och ekonomiska framåtskridandet kräver helt logiskt ett enande. Därför har revolutionära marxister länge erkänt att ett program för en socialistisk förändring av denna del av världen måste försvara målet att upprätta en förenad socialistisk arabvärld.

För att tillgodose de stora inre skillnaderna inom arabvärlden och särskilt förekomsten av tydliga subnationaliteter inom den arabiska nationen, är det nödvändigt att den föreslagna socialistiska unionen får en federal struktur, som tillåter största möjliga grad av autonomi för var och en av de ingående delarna.<sup>6</sup>

Eftersom ett socialistiskt program för arabvärlden uppenbarligen måste utgöra en sammanhängande helhet, blir det helt absurt om man formulerar ett programmatiskt ställningstagande till och föreslår långtgående lösningar på det palestinska problemet, om man inte sätter dessa i samband med det bredare socialistiska målet att skapa en förenad socialistisk arabvärld. Det precis så som många socialister (för att inte tala om förmenta socialister) både i Mellanöstern och utanför har gjort.

## ***VI. En falsk delning***

I den allmänna diskussionen bland dem som stöder det palestinska folkets rätt till självbestämmande, är ett nästan universellt accepterat, underförstått antagande att det finns två och endast två lösningar på det ”palestinska problemet”.

För det första det program — som PLO antog ett eller två år efter junikriget 1967 och som några minskande radikala sektioner inom PLO och av deras icke-palestinska anhängare fortfarande åberopar sig på — som föreslår bildandet av ett odelat ”sekulariserat demokratiskt Palestina”.

För det andra ”tvåstatslösningen”, som föreslår en delning av Palestina i två delar och bildandet av en palestinsk nationalstat jämsides med Israel på ett territorium bestående mer eller mindre av Västbanken och Gazaremsan. Den framförs av såväl det israeliska kommunistpartiet som av olika sionistiska fredsgrupper (men inte av något större sionistiskt parti). Den stöds faktiskt också av huvudparten av PLOs sektioner, även om de flesta av dem i teorin fortsätter att hävda tanken om ett sekulariserat demokratiskt Palestina som mål i en avlägsen framtid. Internationellt har planen stöd av många regeringar, inbegripet Sovjetunionen och dess allierade, såväl som de flesta länderna i Tredje Världen och några utvecklade kapitalistiska länder.

Bland dem som utan att fråga verkar ha accepterat det underförstådda antagandet att dessa två lösningar är de enda tänkbara, finns en hel del revolutionära socialister. Inför ett val mellan de två lösningarna, som de förmodar vara de enda möjliga, väljer de flesta av dessa socialister den sekulariserade demokratiska lösningen, som är mer radikal eftersom den innebär att sionismen störtas och faktiskt förs fram av de mer radikala palestinska nationalisterna.

Mot bakgrund av vad som tidigare sagts är det emellertid uppenbart att ingen av lösningarna överhuvudtaget kan fungera som ett socialistiskt program för att lösa det palestinska problemet. I båda lösningarna behandlas det palestinska folket som en totalt separat nationell enhet, isolerad från den arabiska nationen. Och Palestina behandlas som en separat enhet, som ska bilda en enad stat eller delas i två, men som i båda fallen ses isolerad från arabvärldens sammanhang.

I anknytning till detta finns ett annat kännetecken som delas av båda lösningarna. De är borgerliga i den betydelsen att de föreställer sig en lösning på det palestinska problemet inom det

---

<sup>6</sup> Det är rimligt att anta att denna federala struktur kommer att bli ganska komplex, med Mashreq och Maghreb som utgör två tydliga delar av federationen och var och en av dessa två delar uppdelade i autonoma regioner.

nuvarande kapitalistiska systemet, snarare än i ett sammanhang av socialistisk förändring. Nu önskar jag inte i allmänhet göra gällande att varje nationellt problem kräver en socialistisk revolution som lösning. Men av särskilda skäl, som senare kommer att förklaras, hävdar jag att en slutlig, helt tillfredsställande lösning på det palestinska problemet med stor sannolikhet inte kommer att nås inom det nuvarande samhällssystemet. Om man utgår ifrån detta, är det fel av socialister att försvara en lösning på det palestinska problemet, som inte uttryckligen förbinder det med ett program för en socialistisk revolution.

Sådana fel är oundvikliga när socialister accepterar de villkor för diskussionen som satts av nationalisterna, i stället för att tänka om hela frågan från början i socialistiska termer. En revolutionär socialists ståndpunkt, när det gäller den palestinska frågan, måste ta sin utgångspunkt i det programmatiska målet att skapa en förenad socialistisk arabvärld eller åtminstone ett förenat socialistiskt östra Arabien och gå vidare genom att inom denna ram finna en lösning på det palestinska folkets särskilda nationella problem.

Förutom tidigare nämnda grundläggande felaktigheter, gemensamma för de båda borgerliga lösningarna, har var och en av de två i sig själva ytterligare allvarliga felaktigheter.

Läser man de finstiltade förklaringarna i den sekulariserade demokratiska planen<sup>7</sup>, genomsyras de av att ett av de grundläggande målen i denna gamla PLO-lösning varit att undvika det problem som den hebreiska nationens existens inneburit för den palestinska nationalismen. Problemet ”löstes” genom att man hittade på att de palestinska judarna inte utgör en nationell enhet utan en religiös beteckning. Uttrycket ”sekulariserat demokratiskt Palestina” är faktiskt en förkortning för den fullständiga formuleringen som lyder: ”ett demokratiskt, osekteristiskt Palestina där kristna, judar och muslimer kan leva, arbeta och förrätta andakt utan diskriminering”. Här ses de israeliska judarna tydligt som en religiös församling jämställd med kristna och muslimer, snarare än en nationell enhet som likställs med palestinska araber. Detta är den verkliga betydelse som författarna till lösningen lägger i ordet ”sekulariserad”.

Men vilka nationella enheter finns det i Palestina? Författarna till lösningen hävdar att ”majoriteten av judar i Palestina idag är arabiska judar — av sionister i en förskönande omskrivning kallade orientaliska judar. Palestina förenar därför judiska, kristna och muslimska araber så väl som icke-arabiska judar (judar från väst).”

Det här är fråga om en ideologi som bortser från flera fakta. För det första härstammar inte alla orientaliska israeliska judar ursprungligen från arabländer. Till exempel klassas israeler av iranskt och turkiskt ursprung som ”orientaliska”. För det andra, medan de judiska samfund som existerat i några arabländer, t ex Irak, kanske kan beskrivas som ”arabiska judar”, är detta inte fallet när det gäller de flesta judar i några andra arabländer, som Egypten och Algeriet. De talade inte arabiska och delade inte den arabiska kulturen. För det tredje är numera den stora majoriteten av orientaliska israeliska judar inte de ursprungliga invandrare som togs dit på 50-talet, utan deras barn och barnbarn. Deras första språk är hebreiska och de talar eller förstår oftast inte de ursprungliga invandrarnas språk. De israeliska ättlingarna till irakiska invandrare kan lika lite beskrivas som arabiska judar som amerikanska ättlingar till italienska invandrare kan sägas tillhöra den italienska nationen. Alla dessa är objektiva fakta till vilka det subjektiva, men inte mindre viktiga, faktumet måste läggas att folket i fråga nästan undantagslöst ser sig själva som en del av den israeliska judiska nationen och inte som arabiska judar.

Den sekulariserade demokratiska lösningens sanna innebörd blir nu alldeles tydlig. I det framtida befriade Palestina kommer judarna att tillerkännas lika individuella rättigheter, inbegripet religionsfrihet, men de kommer inte erkännas som en nationell enhet och kommer

<sup>7</sup> En utmärkt engelskspråkig källa är den artikel av Nabil Sha'ath som nämns i fotnot 4 på vilken den följande framställningen grundar sig.

därför inte att inneha några nationella rättigheter. Enligt denna nationalistiska palestinska ideologi, är den enda nationella enheten i Palestina arabisk — kristna, muslimer och de flesta judar inbegripna. De återstående judarna, de av europeiskt ursprung, tillhör uppenbarligen inte någon nationalitet. Det framtida sekulariserade demokratiska Palestina kommer därför att vara ett arabland, där ingen annan nationell grupp kommer att erkännas.

Medan den här ståndpunkten är ganska typisk för borgerlig och småborgerlig nationalism, som utesluter andra och bara bryr sig om den egna nationen, är den fullständigt oacceptabel för socialister, som måste stå fast vid likställda rättigheter för alla nationer.

En del människor som anser sig vara marxister invänder här att socialister bara ska kräva nationella rättigheter för förtryckta nationer, medan israeliska judar — om de överhuvudtaget är en nation — är en förtryckande nation. Det här resonemanget är ren sofism. Det är förvisso sant att den hebreiska nationen just nu är en förtryckande nation. Därför skulle det för närvarande vara fel att kräva några nationella rättigheter för den. Just nu är det inte den hebreiska nationen som är berövad nationella rättigheter, tvärtom har den lagt beslag på nationella privilegier på det palestinska folkets bekostnad. Men i den framtida staten som föreslagits av upphovsmännen till den sekulariserade demokratiska lösningen, skulle de israeliska judarna bli en förtryckt nation, vars blotta existens förnekas. Vissa palestinska nationalisterna må ha goda skäl att tycka att detta skulle vara en rättvis vedergällning mot israelerna för deras tidigare och nuvarande brott. Men det vore absurt om socialistiska internationalister stödde ett program som har som mål att ”lösa” ett nationellt problem genom att byta ut förtryckarnas och de förtrycktas roller.

Bristerna i tvåstatsförslaget som lösning på det palestinska problemet, är ännu mera iögonfallande. Hela problemets grundorsak är den sionistiska kolonialiseringen. Därför kan inte problemet lösas helt om inte sionismen störtas.

Israel är och har sedan grundandet varit en sionistisk stat. Som sådan är den en strukturell rasistisk koloniststat. Det var fallet även före 1967 och kommer att fortsätta att vara fallet även om Israel skulle dra sig tillbaka till de gränser som gällde före 1967.

Sedan Israels grundande har dess palestinska arabiska minoritet (inom den gröna linjen före 1967) allvarligt förtryckts, förnekats många individuella mänskliga rättigheter liksom alla rättigheter som tillkommer en nationell minoritet. Största delen av deras mark har exproprierats genom olika former av legaliserad stöld och de har utsatts för ekonomisk diskriminering, social förföljelse och individuell förnedring. Allt detta kommer osannolikt att ändras så länge som Israel förblir en sionistisk stat, även om en palestinsk stat etableras på Västbanken och Gazaremsan. Tvärtom kan den palestinska minoriteten i Israel utsättas för större risker. Trycket när det gäller deras ”överföring” — vilket betyder deportation — som redan är ganska stort, kommer troligen att växa. På samma sätt kommer alla deras klagomål att bemötas med svaret: ”Ni har er egen stat nu — om ni inte tycker om att leva här, så kan ni åka dit”.

Dessutom tar inte tvåstatslösningen upp rättigheterna för de palestinska flyktingar som utvisats från israeliskt territorium före 1967.

På grund av skillnaderna när det gäller område, tillgångar, ekonomisk utveckling och militär styrka mellan det sionistiska rasistiska Israel (även förvisad bakom den gröna linjen) och den palestinska staten på Västbanken och Gazaremsan, liknar förhållandena mellan de två staterna troligen dem mellan republiken Sydafrika och Lesotho eller Swaziland.

Av dessa orsaker kan aldrig socialister försvara tvåstatslösningen för det palestinska problemet.

## **VII. Långsiktigt program och tillfälliga krav**

Av de orsaker som just förklarats kräver en verklig lösning på det palestinska problemet inte bara att Israel drar sig tillbaka från erövringarna 1967, utan också att sionismen i själva Israel störtas. (Detta förutsätts också i den sekulariserade demokratiska lösningen, som emellertid är oacceptabel av andra skäl som jag framfört.)

Men de numerära, politiska och tekniska styrkeförhållandena är sådana att det är mycket osannolikt att det palestinska folket på egen hand, även fullt mobiliserat, kan åstadkomma att sionismen störtas fullständigt. Inte heller förmår arabstaterna under de nuvarande regimerna göra det.

Att störta sionismen blir bara möjligt genom en djup social och politisk förändring av arabvärlden eller åtminstone av Masreq, något som inte bara kommer att förena arabvärlden utan också ingjuta ny revolutionär social kraft i den.

På grund av samarbetet mellan sionismen och väst imperialismen, särskilt den amerikanska, och på grund av det politiska, ekonomiska och militära stöd sionismen får av väst imperialismen, är störtandet av sionismen oskiljbart från utplånandet av imperialismens dominans över arabvärlden.

Allt detta leder till slutsatsen att en slutgiltig, genomgripande lösning på det palestinska problemet, bara kan uppnås som en del av en socialistisk revolution i hela regionen och som framför allt leder till att sionismen störtas. Socialister som inte förmår klargöra denna slutsats och som stöder olika borgerligt nationalistiska lösningar — som bara fördunklar slutsatsen — gör sig skyldiga till grov försumlighet och lägger bara krokben för sig själva.

Ett socialistiskt program måste därför ha följande inriktning: En förenad socialistisk arabvärld — eller åtminstone i första hand östra Arabien — med en federal struktur, som avspeglar den arabiska nationens tvåskiktade struktur. Det palestinska problemet skulle lösas inom unionen genom att en del av Palestina införlivas som en eller flera autonoma palestinska arabiska kanton(er). Den återstående delen av Palestina kommer också att införlivas som en eller flera autonoma hebreiska nationella kanton(er). Följaktligen kommer hela Palestinas territorium att omfattas av unionen, men som två eller flera kanton(er) snarare än som ett land. Gränserna mellan de palestinska, arabiska och hebreiska kantonerna kommer inte att bestämmas utifrån Israels nuvarande eller tidigare gränser, utan utifrån ekonomiska, geografiska och demografiska kriterier. Ett viktigt kriterium kommer att vara vilken nationell grupp — palestinsk, arabisk eller hebreisk — som utgör majoriteten av befolkningen i ett visst distrikt.

Naturligtvis kommer den socialistiska unionen att bildas på ett demokratiskt sätt genom frivillig anslutning och inte genom tvång. Särskilt inbjuds den hebreiska nationen (men också andra icke-arabiska nationaliteter i arabvärlden) till ett frivilligt deltagande: Utgångspunkten är rätten till självbestämmande. Det här är absolut avgörande av två orsaker. För det första är det otänkbart att socialistiska relationer mellan nationer etableras på någon annan grund. För det andra kommer en socialistisk revolutions uppgifter i området att bli oändligt mycket lättare om åtminstone delar av de israeliska massorna och särskilt delar av arbetarklassen skulle kunna dras bort från sionismen till revolutionens fält. Detta kan omöjligen uppnås om inte respekten för deras hebreiska nationella identitet garanteras.

Uppenbarligen är det just skisserade programmet långsiktigt. Det vore dumt att låtsas att det är genomförbart inom en nära framtid och det är fåfängt att spekulera hur många årtionden det skulle ta innan det blir verklighet. Men bara en krass pragmatiker kan tänka att det av den anledningen inte är någon idé att hävda ett sådant program och försöka mobilisera stöd för det. Utan ljuset av, låt vara avlägset, ett långsiktigt program som leder det, är politisk aktivitet blind och slutar med att man ramlar i opportunistens fälla.

Det är emellertid lika uppenbart att ett långsiktigt program i sig självt är otillräckligt. Om det

enda vi hade att berätta för de palestinska massorna var att deras nationella problem kommer att, och bara helt kan lösas av en socialistisk revolution i hela Östra Arabien, skulle de bara avfärda oss som ovidkommande dårar. Vi måste därför föra fram inte bara ett långsiktigt program utan också dagskrav och tillfälliga krav. På samma gång måste också socialister formulera en ståndpunkt till de olika planer, krav och förslag som andra partier, i och utanför området, för fram.

Ett omedelbart krav som otvivelaktigt är avgörande är kravet på att Israels ockupation av Västbanken och Gazaremsan upphör. Det har varit alla verkliga socialisters krav — också alla verkliga demokraters — ända sedan 1967, men det har fått ökad betydelse med det palestinska upproret som började i december 1987 och som fortfarande pågår för fullt medan detta skrivs (september 1988).

I samband med detta måste vi också formulera en inställning till ett tillfälligt krav som fått brett stöd bland palestinier i de ockuperade områdena — kravet att en palestinsk nationalstat upprättas på dessa områden.

Jag har utförligt argumenterat för att bildandet av en palestinsk ministat vid sidan av Israel på intet sätt kan ses som en helhetslösning på det palestinska problemet och att det medför vissa faror. Men detta betyder inte att socialister ska gå emot kravet på en sådan stat. Tvärtom verkar det för mig som om en palestinsk stat på Västbanken och Gazaremsan, trots vissa förbehåll, väl representerar ett klart steg framåt, en klar förbättring jämfört med den nuvarande situationen.

Jag tror därför att den rätta inställningen är att stödja kravet med vederbörlig reservation, samtidigt som man mycket noggrant och tålmodigt förklarar att det inte löser det palestinska problemet. Vad som ska bekämpas i tvåstatslösningen är inte kravet i sig, som under nuvarande förhållanden faktiskt är korrekt, utan påståendet att det löser det palestinska problemet.

Å andra sidan kan en situation uppstå i framtiden då en variant av den sekulariserade demokratiska lösningen kan bli riktig, inte som en långsiktig lösning på problemet, utan som ett tillfälligt krav.

Föreställ er t ex ett ganska pessimistiskt scenario (som olyckligtvis inte helt kan uteslutas) där det palestinska upproret under vissa omständigheter kvävs och den långsamma faktiska annekteringen av de ockuperade områdena till Israel återupptas och fullföljs till den grad att bildandet av en palestinsk stat på dessa områden av de palestinska massorna själva betraktas som något helt omöjligt. I en sådan hypotetisk situation<sup>8</sup> kan det vara korrekt att kräva att ockupationstillståndet upphör genom att lika rättigheter — båda individuella medborgerliga rättigheter och kollektiva rättigheter som en nationell grupp — under israeliskt styre. Uppfyllandet av ett sådant krav skulle syfta till att åstadkomma ett närmande till en demokratisk bi-nationell stat. Lika väl kan andra, hittills oförutsedda situationer uppstå då helt nya, omedelbara och tillfälliga krav måste resas.

Nu handlar det inte om att spekulera i vilka dessa situationer och krav skulle kunna vara. Det viktiga är att betona att socialister måste vara förberedda på att vara flexibla och mottagliga för den förändrade situationen och till massomas sinnesstämning i när de formulerar omedelbara och tillfälliga krav, samtidigt som de alltid försvarar den långsiktiga socialistiska lösningen på problemet för folket i hela regionen.

Översatt av Christina Rodell

Översatt ur *Khamsin Bulletin* 5 januari 1989

---

<sup>8</sup> Hypotetiskt men inte helt fingerat. Faktum är att det just innan det palestinska upproret utbröt fanns det en vitt utbredd känsla av att en situation av sådant slag närmade sig. Själva upproret var kanske åtminstone delvis en heroisk reaktion på denna sinnesstämning.



## Sionistiska myter: Hebreisk mot judisk identitet

Från *Weekly Worker* nr 962 (2013). Detta är en utvidgad version av ett tal som Moshé Machover höll vid en konferens i London den 3 mars 2013, som gick under namnet ”Reclaiming an Alternative Jewish Culture and Identity”.

Låt mig börja med ett påstående som vid det här laget borde vara allmänt känt: judarna som helhet utgör inte en nation i begreppets moderna mening; och de har inte heller varit en nation i någon samtida meningsfull betydelse på över 2 000 år.

Det enda utmärkande draget som är gemensamt för alla judar är judendomen, den judiska religionen, kodad på det hebreisk-aramaiska språket i dess heliga texter och liturgi. Det enda sättet på vilket en icke-jude – en person vars mor inte är judisk – kan bli jude är genom religiös konvertering; och en jude som konverterar till en annan religion betraktas inte längre som jude (förutom av rasister, som tror på den falska rasläran). Det finns naturligtvis en sådan sak som sekulär judisk identitet: dvs. det finns människor som inte utövar judendom eller tror på dess gud, men som ändå ser sig själva som och betraktas av andra som judar. Men utanför Israel – jag återkommer till detta viktiga undantag senare – tenderar den sekulära judiska identiteten att försvinna efter två eller tre generationer: vanligen avser den inte längre personer som inte utövar judendom, och där ingen av dennes föräldrar och farföräldrar utövade denna religion.

Naturligtvis har, eller hade, vissa judiska grupper gemensamma sekulärt kulturella eller sociala kännetecken, till exempel ett gemensamt språk för vardagliga samtal, en litteratur på detta språk och en distinkt musikalisk tradition. Men dessa kännetecken skiljer sig åt mellan olika grupper. Ashkenazijudar talade jiddisch (en tysk dialekt), sefardiska judar talade ladino (judisk spanska) och irakiska judar talade judisk arabiska.

Det faktum att judarna inte är en enda nation eller ett ”folk”, har populariserats av Shlomo Sands bok *Skapandet av det judiska folket*.<sup>1</sup> Egentligen gjorde inte Sand anspråk på att ha avslöjat gamla eller nya upptäckter; han sammanställde bara det som var relativt välkänt, men inte allmänt erkänt. I själva verket hade antisionister länge hävdats att judarna inte utgör en nation i modern mening (allmänt sedan franska revolutionen).<sup>2</sup> Det var helt enkelt en fråga om att skingra den missuppfattning som främjas av den sionistiska ideologin: myten att judar i hela världen är en gammal nation, som med våld förvisades från sitt gamla hemland, landet

<sup>1</sup> Svensk översättning 2010

<sup>2</sup> Den uppfattning i denna fråga som Matzpen haft länge upprepas i min offentliga föreläsning *Israelis and Palestinians: Conflict and Resolution* från 2006, och ingår som kapitel 33 i min bok med samma titel (Chicago 2012). Se även recensionen av Sands bok i kapitel 32.

Israel, till vilket de ”återvänder”, tack vare det sionistiska projektet att ”insamla de landsflyktiga”.

### ***En judisk nation som gick under***

Men denna sionistiska myt hade ett visst mått av sanning, eftersom den *delvis* var baserad på fakta, en bedräglig generalisering av en särskild verklighet. Under andra halvan av 1800-talet utgjorde den jiddischspråkiga ashkenazim i det ryska imperiet och dess omedelbara periferi en nation eller kvasination, med en egen jiddisch, egen levande kultur, sekulär litteratur, musik och (vid slutet av att seklet) en egen organiserad arbetarklass, ledd av judiska Bund. (Bundisterna behövde inte uppfinna en ny jiddischkultur: de fyllde helt enkelt den befintliga med proletärt innehåll.) Denna kvasinationella grupp omfattade naturligtvis inte världsjudenhetens helhet, men utgjorde en betydande majoritet av den.<sup>3</sup>

Bund, den främsta judiska arbetarorganisationen i Ryska imperiet, bildades 1897. När den medverkade till att grunda Rysslands socialdemokratiska arbetareparti ett år senare krävde den, och beviljades till en början, rätten att vara en självständig nationell sektion inom det nya partiet. Under RSDAP:s andra kongress 1903 lät (den bolsjevikiska) majoritetsfraktionen, ledd av Lenin, återkalla den rätten, och Bund bröt därefter med RSDAP. (Den återförenades med partiet vid sjätte kongressen 1906, där den bolsjevikiska fraktionen var minoritet.) Bland Lenins argument fanns påståendet att judarna inte var en nation. Till stöd för detta påstående citerade han ”en av de mest framstående marxistiska teoretikerna”, Karl Kautsky, liksom den antisionistiska radikala franska juden Alfred Naquet.<sup>4</sup>

Men på just denna punkt är Lenins polemik något missriktad: Kautsky och Naquet hävdar faktiskt att *helheten av alla judar inte är en nation*. Men Bund hade inget behov av en sådan övergripande, och faktiskt falsk, föreställning. Det gällde inte världsjudenheten, utan bara de judiska arbetarna i ryska imperiet, som dess fullständiga namn tydliggjorde: Allmänna judiska arbetarförbundet för Litauen, Polen och Ryssland. Kautsky och Naquet byggde sitt förnekande av den judiska nationen på observationen att *världsjudenheten* saknar ett gemensamt språk och inte är geografiskt lokaliserad. Men de judar som Bund sörjde för hade sitt eget distinkta språk, jiddisch. Och även om de inte var en majoritetsbefolkning i ett sammanhängande territorium, skilde de sig inte så mycket i detta avseende från vissa andra nationella grupper i Östeuropas mosaik, där nationen främst tenderade att vara en språkkulturell kategori.

Dessutom utgjorde jiddischtalande en hög andel av befolkningen i flera städer, främst samlade i det ryska imperiets västliga delar. Detta dokumenterades av den tsarryska folkräkningen 1897. Notera att ”nationalitet” i översiktstabellerna var baserad på det modersmål som de utfrågade hade uppgett. Folkräkningen registrerade drygt fem miljoner jiddischtalande, vilket utgjorde cirka fyra procent av den totala befolkningen. Folkräkningen klassificerade även personer efter religion; och enligt denna klassificering utgjorde judarna 4,15% av totala antalet, förmodligen därför att vissa judar (huvudsakligen utanför det judiska bosättningsområdet) hade assimilerats språkligt.<sup>5</sup>

<sup>3</sup> Uppskattningsvis var över 90% av alla judar ashkenazim före andra världskriget (se S. Della Pergola, ”Demography” i *Encyclopaedia Judaica*, Philadelphia, 2006, tabell 2. Även <http://en.wikipedia.org/wiki/Ashkenazim> ). Vid slutet av 1900-talet befann sig en stor majoritet av ashkenazim i Ryska imperiet och i dess periferi, men från omkring 1888 skedde en massutvandring av judar från den delen av världen till USA och andra platser.

<sup>4</sup> Se V.I. Lenin, ”[The position of the Bund in the party](#)” (oktober 1903)

<sup>5</sup> För en allmän översikt av denna folkräkning, se [http://en.wikipedia.org/wiki/Russian\\_Empire\\_Census](http://en.wikipedia.org/wiki/Russian_Empire_Census)

Låt oss titta på den procentuella befolkningsandelen judar i några utvalda städer.<sup>6</sup>

Stad	%
Łódź	31
Warsawa	34
Kovno (Kaunas)	36
Odessa	37
Wilno (Vilnius)	41
Kisjinev (Chişinău)	43
Mogiljov	52
Vitebsk	52
Minsk	52
Pinsk	74

Uppenbarligen var det möjligt för judar som bodde i dessa områden att samverka främst med medlemmar av sin egen gemenskap, på sitt eget språk. Så det är knappast förvånande att många av dem ansåg sig vara, och allmänt betraktades av andra, som en nationell grupp. (Lenins motsatta uppfattning till trots, var judarna i Sovjetunionen faktiskt klassade som en nationell grupp, och registrerades officiellt som sådana under rubriken ”nationalitet” i den ID-handling som varje sovjetmedborgare måste bära.)

Naturligtvis existerar inte denna kvasination längre: huvuddelen gick under i det nazistiska folk mordet, och resten spreds till stor del ut. Men en betydande majoritet av dagens judar runt om i världen är dess kvarlevor och ättlingar, och bär fortfarande i sitt kollektiva minne en kvardröjande känsla av nationell identitet som visserligen inte längre är baserad på verkliga fakta, men hade en verklig grund i ett inte alltför avlägset förflutet.

### ***Västerländska judars motsatta uppfattning***

Medan många av de judar som runt 1900 bodde i eller nyligen hade flyttat från Östeuropa tenderade att betrakta judiskhet som en nationell kategori, tenderade medlemmar av de sedan länge etablerade judiska samhällena i Västeuropa och USA att se på saker och ting på ett helt annat sätt, på grund av sina mycket olika erfarenheter. De delade sina icke-judiska landsmäns vardagliga tal och sekulära kultur. Och till skillnad från sina östeuropeiska trosfränder, hade de i de flesta västländer vunnit likhet inför lagen. I USA hade judar haft lika rättigheter sedan 1789, och den franska revolutionen befriade judarna 1791. Detta utvidgades till andra västeuropeiska länder under 1800-talet (Napoleon befriade judarna i de länder han erövrade). I Storbritannien var processen – som väntat – gradvis, och judar uppnådde fullständig rättslig jämlikhet relativt sent, genom Oath-akten 1858.<sup>7</sup>

Bestämmelsen i 1791 års revolutionära Frankrike var att judar skulle bli jämlika medborgare i Frankrike, *som medlemmar av den franska nationen*. De skulle naturligtvis ha full frihet att utöva sin särskilda *religion*. Denna typ av bestämmelse efterliknades på andra håll – och det var en enorm bedrift, som dess förmånstagare inte ville förlora. För de flesta av dem var den föreställning, som spreds av antisemiter och sionister, om en separat, världsomspännande judisk nation en styggelse.

Jag nämnde tidigare Lenins polemik, där han åberopade Alfred Naquet mot Bund. Här är citatet från Lenins artikel:

En fransk jude, radikalen Alfred Naquet, säger praktiskt taget, ord för ord, samma sak [som

<sup>6</sup> Dessa uppgifter är hämtade från Wikipedia-sidor för respektive städer.

<sup>7</sup> Se [http://en.wikipedia.org/wiki/Jewish\\_emancipation](http://en.wikipedia.org/wiki/Jewish_emancipation); och [http://en.wikipedia.org/wiki/Emancipation\\_of\\_the\\_Jews\\_in\\_the\\_United\\_Kingdom](http://en.wikipedia.org/wiki/Emancipation_of_the_Jews_in_the_United_Kingdom).



Kautsky – M.M.] i sin kontrovers med antisemiterna och sionisterna.<sup>8</sup> ”Om det behagade Bernard Lazare”, skriver han om den välkända sionisten, ”att se sig själv som medborgare av en separat nation, är det hans ensak; men jag försäkrar att jag, trots att jag föddes som jude ... inte identifierar mig med den judiska nationaliteten ... Jag tillhör inte någon annan nation än den franska ... Är judarna en nation? Även om de var det i ett avlägset förflutet, är mitt svar ett kategoriskt *nej*. Nationsbegreppet inbegriper vissa villkor som inte finns i detta fall. En nation måste ha ett territorium på vilket den kan utvecklas och åtminstone i vår tid, tills en världskonfederation har utvidgat denna grund, måste en nation ha ett gemensamt språk. Och judarna har vare sig något territorium eller gemensamt språk längre ... Liksom mig själv kunde Bernard Lazare förmodligen inte ett ord hebreiska, och om sionismen hade uppnått sitt mål så skulle han ha haft problem med att göra sig förstådd för sina etniska fränder [*congénères*] från andra delar av världen.

Tyska och franska judar skiljer sig helt från polska och ryska judar. Judarnas utmärkande drag innefattar ingenting som bär prägeln [*empreinte*] av nationalitet. Om det vore tillåtligt att erkänna judarna som en nation, som Drumont gör, skulle det vara en artificiell nation. Den moderna juden är en produkt av den onaturliga urval som hans förfäder utsattes för under nästan 18 sekel.”

Denna argumentation upprepades några år senare av ledande medlemmar av det etablerade judiska samhället i Storbritannien mot den sionistiska ledaren Chaim Weizmann. Weizmann – som kom att bli den första presidenten i Israel – föddes 1874 nära Pinsk (en stad där judar, som vi har sett, utgjorde nästan tre fjärdedelar av den totala befolkningen). Från 1904 var han överordnad lektor i kemi vid universitetet i Manchester, där han uppfann en industriell process för att framställa aceton – en central komponent för tillverkning av sprängämnet kordit, som spelade en viktig roll i första världskriget. Under detta krig utövade han aktiva påtryckningar på den brittiska regeringen för en deklaration där den sionistiska koloniseringen av Palestina skulle fortsätta under brittiskt beskydd. (Denna deklaration beviljades slutligen den 2 november 1917. Den är känd som Balfour-deklarationen och ingick ordagrant i Palestinamandatets text som Nationernas Förbund tillerkände Storbritannien i juni 1922.)

När Lucien Wolf, framstående journalist och ledande medlem av Förenade utrikeskommittén för brittiska judar, konfronterades med Weizmanns projekt, skrev han ett bekymrat brev till James de Rothschild, daterat 31 augusti 1916:

Kära mr. James de Rothschild

Mot slutet av vår konferens med dr. Weizmann den 17 innevarande månad bad du mig att skriva ett brev som preciserar min åsikt ...

Jag har mycket noggrant tänkt över de olika uttalanden som dr. Weizmann gjorde till mig, och med den bästa avsikten i världen är jag rädd att jag måste säga att det mellan oss finns viktiga och oförsonliga skiljaktigheter i principer och metod.

Den principiella frågan ställs av dr. Weizmanns hävdande av en judisk nationalitet. Detta måste läsas i ljuset av den auktoritativa essän om ”Sionismen och den judiska framtiden” som nyligen har publicerats av mr. Sacher, och framför allt de som har skrivits av dr. Weizmann själv och av dr. Gaster. Från dessa essäer uppfattar jag att sionisterna inte bara föreslår bildandet och etablerandet en judisk nationalitet i Palestina, de hävdar också att alla judar i nuläget utgör en separat och fördriven nationalitet, för vilka det är nödvändigt att finna ett organiskt politiskt centrum, eftersom de är och alltid måste vara främlingar i de länder där de nu bor (Weizmann, s 6), och framför allt för att det är ”ett absolut självbedrägeri” att anse att en jude både kan ha ”engelsk nationalitet och judisk tro” (Gaster, ss 92-93).

Jag har ägnat större delen av mitt liv åt kampen mot just dessa läror, då de lagts fram i form av antisemitism, och jag kan bara betrakta dem som ännu farligare när de visar sig för mig i sionistisk skepnad. De utgör en kapitulation inför våra fiender, som absolut inte har något berättigande i historia, etnologi eller vardagliga fakta, och om de antas av det judiska folket som helhet, blir

<sup>8</sup> Lenin citerar från Alfred Naquets artikel ”Drumont et Bernard Lazare”, publicerad den 24 september 1903 i Parisbaserade *La Petite République*. Édouard Drumont var grundare av Frankrikes antisemitiska förbund.

resultatet bara att den fruktansvärda situationen för våra trosfränder i Ryssland och Rumänien skulle bli judenhetens gemensamma levnadsöde över hela världen.<sup>9</sup>

Och den 24 maj 1917, då förhandlingarna som skulle leda till Balfour-deklarationen var långt framskridna, skrev Alexander och Claude Montefiori, ordförande för Brittiska judars representantnämnd respektive Anglojudiska föreningen, ett brev till *Times* under namnet Förenade kommittén för dessa båda organ, där de protesterade mot den politiska sionismens vanföreställningar och faror. Efter att ha deklarerat sin anslutning till Lucien Wolfs ståndpunkt fortsatte författarna med att säga att

”upprättandet av en judisk nationalitet i Palestina, grundad på teorin om judisk hemlöshet, måste innebära att judarna i hela världen stämplas som främlingar i sina hemländer och undergräver deras svår vunna ställningar som medborgare och landsmän i dessa länder.”

De påpekar att den politiska sionismens teorier underminerade judenhetens religiösa grundval, vars enda alternativ skulle vara ”en sekulär judisk nationalitet, antagen på någon lös och tvivelaktig princip om ras och etnografisk särart”.

De fortsatte:

Men detta skulle inte vara judiskt i någon andlig mening, och om den upprättas i Palestina skulle det innebära ett förnekande av alla de ideal och förhoppningar genom vilket det judiska livets överlevnad i det landet tilltalar det judiska samvetet och den judiska förståelsen. På dessa grunder tog Förenade representantnämnden och Anglojudiska föreningen uppriktigt avstånd från sionisternas nationella förslag.

Den andra delen i det sionistiska programmet som har väckt Förenade nämndens farhågor är förslaget att ge de judiska bosättarna [i Palestina] vissa särskilda rättigheter utöver dem som resten av befolkningen äger ...

I alla de länder där judar lever är principen om lika rättigheter för alla religiösa samfund viktig för dem. Om de sätter ett exempel i Palestina genom att bortse från denna princip, skulle de döma ut sig själva för att ha värdjat om det av rent själviska motiv. I de länder där de fortfarande kämpar för lika rättigheter skulle de känna sig hopplöst komprometterade ... Förslaget är otillåtligt eftersom judarna är och antagligen länge kommer att förbli en befolkningsminoritet i Palestina, och kan involvera dem i de bittraste fejder med sina grannar av andra raser och religioner, vilket allvarligt skulle fördröja deras framsteg och skapa eländiga ekon över orienten.<sup>10</sup>

## ***En ny hebreisk nation***

Allteftersom den sionistiska koloniseringen av Palestina pågick – den började med första *aliya* (judisk invandringen) under 1882-1903 och andra *aliya* under 1904-1914; och tog efter första världskriget fart under brittisk beskydd – bildades en ny hebreisk bosättnation i landet.

Det är inget ovanligt med det. Som allmän regel ledde koloniseringen där bosätternas ekonomi inte var beroende av den inhemska befolkningens arbetskraft till bildandet av nya bosättnationer; t.ex. i Nordamerika eller Australien. Det enda ovanliga med den hebreiska bosättnationen är att den sionistiska ideologin förnekar dess distinkta nationalitet. Som vi har sett är bosätternas enligt denna ideologi en del av en redan existerande judisk nation, som omfattar alla judar överallt. Av denna anledning är nationens självkännetecken schizofren. På den informella vardagliga nivån anses personer som inte är judar enligt den rabbinska definitionen, men som är socialt och kulturellt integrerade i det hebreiska samhället – åtminstone av sekulära hebreer – tillhöra denna nya nation; men enligt den dominerande ideologin kan de inte göra det.<sup>11</sup> För att låna Marx distinktion beträffande de olika betydelse-

<sup>9</sup> Fotokopia av det maskinskrivna originalet i B. Destani (red.) *The Zionist movement and the foundation of Israel 1839-1972*, 2004, Cambridge, vol. 1, s. 727.

<sup>10</sup> Se [www.godlikeproductions.com/forum1/message55570/pg1](http://www.godlikeproductions.com/forum1/message55570/pg1)

<sup>11</sup> Ibland skapar detta svårösta problem för det israeliska rättssystemet. Ett exempel på detta var det beryktade

serna av termen ”klass”, är den hebreiska nationen en nation *an sich* (i sig) men inte riktigt *für sich* (för sig).

Ironiskt nog avspeglar den borgerliga och småborgerliga nationalistiska palestinska ideologin dess sionistiska motsvarighet genom att förneka en ny hebreisk nations existens. Den har svårt att komma till rätta med denna nations existens och föredrar att föreställa sig den som en konfessionell judisk gemenskap, av samma slag som (om än större än) de judiska minoriteter som hade funnits under flera sekel i arabvärlden, vilka faktiskt i grund och botten var konfessionella gemenskaper. Denna idé är översatt till formeln ”sekulärt, demokratiskt Palestina, där kristna, judar och muslimer ska leva i jämlikhet och utan diskriminering”, som föreslagits för att lösa den israelisk-palestinska konflikten.<sup>12</sup>

Beredvilligheten att gå bortom dessa ideologier kommer dock att få alla som känner till de verkliga förhållandena att dra slutsatsen att en ny hebreisk nation verkligen har förverkligats. De första som gjorde det var de unga hebréerna (mer kända som ”kananéerna”, som de så nedsättande betecknades av sionisterna, vilka med rätta betraktade deras ståndpunkter som kätterska). De var en grupp konstnärer och författare som 1939 bildade en Kommité för den hebreiska ungdomens konsolidering. Även om dess högervidna hebreiska nationalism fann mycket begränsat stöd politiskt, hade denna grupp stor inverkan på den moderna hebreiska litteraturen och konsten.<sup>13</sup>

De unga hebréerna var ingalunda de första att beteckna bosättersamhället i Palestina som ”hebreiskt”. Denna term användes i själva verket ofta av sionisterna själva, vilka, samtidigt som de vägrade erkänna detta samhälle som en distinkt ny *nation*, var klart villiga att erkänna att den var säregen och ny – fast som en del av den påstådda världsomspännande judiska nationen. Låt mig ge några exempel på detta vedertagna språkbruk.

Det är allmänt känt att bosättersamhället i Palestina före 1948 kallades ”yishuv”. Men i själva verket användes vid den tiden den fullständiga termen ”hebreiska yishuv” (eller mer sällan ”nya yishuv”) – till skillnad från ”gamla yishuv”, det försionistiska judiska samhället i det heliga landet. Den första sionistiska feministiska organisationen i Palestina, som grundades 1919, kallade sig Hebreiska kvinnors förening för lika rättigheter i Eretz Yisrael.<sup>14</sup> Den ökända sionistiska kampanjen för att utestänga arabiska arbetare från anställning i bosätters-ekonomin genomfördes under parollen ”Hebreiskt arbete!” Och när jag växte upp i Tel Aviv under brytningen mellan den sionistiska rörelsen och den brittiska regeringen, minns jag hur jag bevittnade sionistiska massdemonstrationer där de viktigaste slagorden som visades och skanderades var ”*Aliah hofshit!*” (fri judisk invandring) och ”*Medinah Ivrit!*” (hebreisk stat!).

Av särskild betydelse är språkbruket i en grundläggande sionistisk text, Israels självständighetsförklaring, som utfärdades den 14 maj 1948. I dess två hänvisningar till bosättersamhället använder den hebreiska texten i detta dokument termen ”hebreisk yishuv”:

Under Andra Världskriget bistod *hebreiska yishuv* [det judiska samhället] i Landet Israel de frihets- och fredsälskande nationernas kamp mot nazismens onda krafter, med hela sin andel och med sina soldaters blod, och genom sin krigsansträngning förvärvades rätten att sälla sig till de folk som grundat Förenta Nationerna...

Därför har vi samlats, Folkförsamlingens ledamöter, representanter för *hebreiska yishuv* [det

---

fallet med major Binyamin Shalit, vars barn inte var judiska enligt rabbinsk lag. Se [www.haaretz.com/fateful-years-1970-welcoming-their-children-s-children-1.34889](http://www.haaretz.com/fateful-years-1970-welcoming-their-children-s-children-1.34889).

<sup>12</sup> Se min kritik av denna idé i kapitlen 17 och 34 i min bok *Israelis and Palestinians* (op cit). Kapitel 34 finns online på [www.cpgb.org.uk/home/weekly-worker/757/breaking-the-chains-of-zionist-oppression](http://www.cpgb.org.uk/home/weekly-worker/757/breaking-the-chains-of-zionist-oppression), och [www.israeli-occupation.org/2009-02-19/moshe-machover-resolution-of-the-israeli-palestinian-conflict-a-socialist-viewpoint](http://www.israeli-occupation.org/2009-02-19/moshe-machover-resolution-of-the-israeli-palestinian-conflict-a-socialist-viewpoint)

<sup>13</sup> Se <http://en.wikipedia.org/wiki/Canaanism>.

<sup>14</sup> Se <http://en.wikipedia.org/wiki/Yishuv>

judiska samhället] i Landet Israel och den sionistiska folkrörelsen, ... [och utropar] härmed en judisk stat i Landet Israel – nämligen Staten Israel.

Det är också anmärkningsvärt att termen ”hebreiska yishuv”, vilken jag kursiverade i detta citat, i den officiella engelska översättningen (liksom i den svenska, ö.a.), som tillhandahålls av Israels utrikesministerium, falskeligen återges som ”det judiska samhället”.<sup>15</sup>

### **“Det judiska folkets nationalstat”**

Detta fuskverk – eller, låt mig kalla det vid dess riktiga namn: denna förfalskning – i översättningen av ett centralt dokument är ingen tillfällighet. Sedan 1948 har sionisterna blivit alltmer tveksamma till användningen av termen ”hebreiska” i hänvisningar till de så kallade ”israeliska judarna” och föredragit den senare termen. Denna terminologiska reträtt har ett bestämt ideologiskt, politiskt och propagandistiskt syfte.

Det är väl känt att Israel officiellt definierar sig som en ”judisk och demokratisk stat”: detta är inskrivet i grundlagen som antagits av knesset.<sup>16</sup> Men de flesta människor är inte fullt medvetna om innebörden av denna formel. Det är allmänt erkänt bland Israels kritiker att denna officiella definition privilegierar de judiska medborgarna och förpassar de palestinska arabiska medborgarna – ungefär en femtedel av befolkningen – till en lägre status. Detta är sant, men inte hela sanningen. Formeln är tänkt att innebära att Israel är hela den judiska ”nationens” stat: en stat inte bara för sina egna judiska medborgare, utan för alla judar överallt.

För att undvika varje tvetydighet föreslås nu antagandet av en grundlag som ska förklara Israel som ”det judiska folkets nationalstat”.<sup>17</sup> Dessutom har ledande israeliska politiker redan gjort det fullständigt klart att en överenskommelse mellan Israel och palestinierna måste grundas på erkännandet av denna formel. Således hävdade Ron Prosor, Israels sändebud till FN, den 26 april 2013 att ”fred måste byggas på ett tydligt erkännande av att Israel är det judiska folkets nationalstat”.<sup>18</sup>

Så Israel påstår sig *officiellt* vara inte bara Benjamin Netanyahus stat, utan även, vare sig de vill det eller inte, Ed Milibands och Michael Howards, Noam Chomskys och Norman Finkelsteins, samt Alan Dershowitz stat.

För att främja detta hisnande anspråk är det naturligtvis nödvändigt att undertrycka den hebreiska identiteten, undertrycka varje hänvisning till den, och sudda ut skillnaden mellan den och judiskhet i stort.

Denna politiska och ideologiska strategi är inte ny. I *Matzpens* nummer från maj 1967 – den sista att utkomma innan Junikriget – publicerade jag en artikel med rubriken ”Nya premisser för en falsk slutsats”, vars engelska översättning ingår i min bok.<sup>19</sup> Det var en polemik mot den ledande sionistiska historikern och ideologen Yigal Elam som föreslog just denna strategi. Om läsaren tillåter så ska jag citera från min 46 år gamla artikel:

Sionismens kärna är [enligt Elam] ”staten Israels koppling till det judiska folket ... Det är endast denna koppling som ger staten Israel en mening och *raison d'être*; det är bara från denna koppling som den utvecklades, och endast med denna koppling som den kan existera och hålla sig vid liv i världens medvetande.” Israel är en sionistisk stat så länge den inte är ett politiskt instrument för

<sup>15</sup> Se <http://al-hamatzav.org/kalldokument/staten-israels-sjalvstandighetsforklaring/>

<sup>16</sup> Antagen 1985 som tillägg 9, paragraf 7a i *Basic law: the Knesset* 1958. Israel har ingen skriven konstitution, men ”grundlagar” är tänkta att utgöra en framtida konstitution och ha konstitutionell kraft.

<sup>17</sup> Se [https://en.wikipedia.org/wiki/Basic\\_Law\\_proposal:\\_Israel\\_as\\_the\\_Nation-State\\_of\\_the\\_Jewish\\_People](https://en.wikipedia.org/wiki/Basic_Law_proposal:_Israel_as_the_Nation-State_of_the_Jewish_People) ; [www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/israel/9935954/Israel-to-define-itself-as-national-state-of-Jewish-people-despite-Arab-population.html](http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/israel/9935954/Israel-to-define-itself-as-national-state-of-Jewish-people-despite-Arab-population.html).

<sup>18</sup> Se [www.ejpress.org/article/66009](http://www.ejpress.org/article/66009).

<sup>19</sup> *Israelis and Palestinians* (op cit), kapitel 18.

sina invånare, utan för alla världens judar; och världens judar måste användas för proisraelisk verksamhet ...

Han föreslår därför att Israels sionistiska karaktär ska ges ett officiellt, konstitutionellt och institutionellt uttryck:

”Staten Israel kommer att erkännas som det judiska folkets *politiska projekt*, på det judiska folket *ansvarsområde överallt*. Detta innebär att ansvaret för staten Israel och för vad som händer i den inte kommer att begränsas till de medborgare som bor inom dess gränser. Israelerna måste bedyra denna fråga i sin konstitution och ge den omedelbara institutionella uttryck (kursivering i originalet).”

För att säkra den ”permanent kopplingen mellan det judiska folket och staten Israel” föreslår Elam följande två institutioner: (a) en skriven konstitution som ska förkunna kopplingen mellan staten Israel och det judiska folket; (b) en senat, där judarna i diasporan ska sitta, och som ska verka tillsammans med kneset och som ska ges makten att förhindra eller fördröja lagstiftning som strider mot staten Israels konstitution eller mot den allmänna judiska opinionen runt om i världen.

Till invändningen att det är oacceptabelt att ett lands öde ska avgöras av de som bor utomlands, har Elam ett färdigt svar: detta är inget nytt, det är precis vad sionismen alltid har gjort. Koloniseringen av Palestina genomfördes faktiskt utan samråd med dess invånare, så den sionistiska statens själva existens ända från början bygger på premissen att Palestinas öde inte borde bestämmas av dess invånare, utan av hela det judiska folket.<sup>20</sup>

Bakgrunden till denna föreslagna strategi var en sionistisk kris under perioden strax före Juni-kriget 1967: judisk invandring hade krympt till en rännil, och det sionistiska ledarskapet var oroligt att Israels lilla storlek i det långa loppet skulle vända maktbalansen mellan den och arabvärlden till dess nackdel.

Efter kriget 1967 expanderade Israel kraftigt sitt territoriella område, och har fått ett stort inflöde av judiska immigranter från forna Sovjetunionen och Etiopien. Men den härskar nu över en palestinsk befolkning på ungefär samma storlek som det hebreiska medborgarantalet; och källorna för en ny potentiell judisk invandring verkar vara praktiskt taget uttömda. Så den långsiktiga oron för en negativ förändring av maktbalansen förföljer fortfarande sionistiska strateger. *Plus ça change ...*

### ***De två identiteternas politik***

I vissa progressiva kretsar inom den judiska diasporan försöker man främja en alternativ judisk identitet – sekulär och ickesionistisk, i vissa fall rent antisionistisk. Jag antar att detta motiveras dels av nostalgi för den östeuropeiska judenhetens progressiva och proletära tradition som mordiskt har utplånats, dels av vrede över Israels anspråk på att tala och agera för alla judar och därmed blanda in dem i dess missgärningar.

Det är inte min sak att tala om för dem som strävar efter en sådan alternativ identitet hur de ska definiera sig själva. Det är helt upp till dem. Till och med nostalgi är en legitim känsla (även om det tyvärr inte längre är vad det brukade vara ...). Och en progressiv judisk identitet som används mot den sionistiska propagandan spelar säkert en positiv roll.

Men jag tror inte att en diasporisk judisk sekulär identitet har en långvarig framtid, eftersom den saknar objektiv grund. Villkoren för judar i nästan alla delar av diasporan är inte alls som de var i Östeuropa runt 1900, utan mer som – i själva verket betydligt mer utvecklade än – de som återspeglas i citaten från Naquet, Wolf och Montefiori. Judar har lika rättigheter, är väl integrerade i sina respektive hemländer, talar samma språk som sina landsmän och har ingen separat kultur. Det finns naturligtvis berömda judiska författare som skriver ”judiska” romaner; men dessa tillhör den allmänna kulturen i deras språksamhällen, precis som de

<sup>20</sup> Elams ord som är citerade och omskrivna ovan är från hans artikel, ”New premises for the same Zionism”, *Ot*, Nr. 2, vintern 1967. *Ot*, för vilken Elam var redaktör, var Arbetaralliansens officiella tidning.

engelska romanerna av invandrarförfattare från den indiska subkontinenten. Som jag konstaterade tidigare tenderar dessutom den sekulära judiska identiteten i diasporan att försvinna inom några få generationer.

Om vi nu vänder oss till den hebreiska nationella identiteten, bör det stå klart från min tidigare diskussion att jag anser den vara högst verklig och – åtminstone potentiellt – en positiv motvikt mot sionismen. Den hebreiska nationen existerar, och de som förnekar detta faktum är ideologiskt vilseledda. Det finns också vissa som påstår att denna nation är en förtryckarnation, inte bara på grund av rådande omständigheter, som är föränderliga, utan inneboende och obevekligt. Jag anser att denna uppfattning är helt felaktig. Det är inte sannare för den hebreiska nationen än för dess amerikanska eller australiensiska motsvarigheter.

Jag tycker det är viktigt att erkänna detta faktum, eftersom ingen eventuell godartad demokratisk lösning på den israelisk-palestinska konflikten kan vara möjlig om den inte är acceptabel för en betydande majoritet – främst arbetarklassen – av *båda* de nationella grupperna; och en förutsättning för detta är erkännandet av deras nationella existens, och rätten att leva på lika villkor.

Vad en nation anser vara acceptabelt beror naturligtvis till stor del på verkliga objektiva omständigheter. Under rådande omständigheter är ingen godartad lösning på konflikten möjlig, eftersom maktbalansen är så överväldigande i Israels favör att det som en stor majoritet av hebreerna anser vara acceptabelt är långt ifrån vad som kan vara acceptabelt för de palestinska massorna. Men även med tanke på Israels stora makt, och trots brutaliteten i dess försök att pådyvla ett orättvist resultat på de palestinska araberna och den arabiska nation som de är en del av, är det omöjligt att uppnå detta. De starka gör vad de kan, men de svaga kan fortfarande stå emot så länge de lever. Endast en total massaker kan eliminera deras motstånd.

Och även om maktbalansen skulle bli helt omvänd – ett mycket stort ”om” – skulle de hebreiska massorna in i döden motstå varje försök att förneka deras nation eller underkuva dem som nation. Detta är inte ett resultat som socialister borde förespråka.

Någon annanstans har jag gett huvuddragen av en socialistisk lösning på konflikten, så jag behöver inte behandla den mer detaljerat.<sup>21</sup> Det räcker med att säga att den tittar utanför Palestinas snäva ram till en regional revolution som kommer att störta sionismen liksom de förtryckande arabiska regimerna och upprätta ett socialistiskt Östarabien, inom vilket både palestinska arabiska och hebreiska nationsgrupper kan rymmas genom demokratiskt samtycke och på lika villkor.

---

<sup>21</sup> ”Resolution of the Israeli-Palestinian conflict: a socialist viewpoint”: kapitel 34 i min bok *Israelis and Palestinians (op cit)*. Online på [www.cpgb.org.uk/home/weekly-worker/757/breaking-the-chains-of-zionist-oppression](http://www.cpgb.org.uk/home/weekly-worker/757/breaking-the-chains-of-zionist-oppression) ; och [www.israeli-occupation.org/2009-02-19/moshe-machover-resolution-of-the-israeli-palestinian-conflict-a-socialist-viewpoint](http://www.israeli-occupation.org/2009-02-19/moshe-machover-resolution-of-the-israeli-palestinian-conflict-a-socialist-viewpoint) .